

un divà al pati | JOAN GIBERT

Autoritat autèntica

Per tal d'instaurar una relació d'autoritat autèntica els adults hauríem d'evitar el mal costum de posar-nos a l'altura del jove i comportar-nos com a col·legues.

En una recent conversa que tractava el tema de l'autoritat, vaig escoltar com la psicoanalista Catherine Galaman diferenciava entre autoritat autoritària i autoritat autèntica. L'expressió em va agradar tant que avui he decidit dur-la a la secció per compartir-la amb vosaltres. Com sabeu, l'autoritat està en crisi, en permanent estat de revisió. No ens farà cap mal regalar-nos una estona per reflexionar-hi, el tema s'ho val. Per tal de fer la cosa més amena us relataré una anècdota viscuda quinze anys endarrerir en una llar d'infants.

Charles Chaplin en una imatge de la pel·lícula *El gran dictador* de l'any 1940.

- L'autoritat autèntica es basa en la confiança i en el respecte mutu i no s'aconsegueix de forma automàtica ni per sempre. La millor fórmula per obtenir-la? A falta d'una resposta universal, aquesta és la pregunta que estem convocats a sostenir. Tots i cadascun de nosaltres

La direcció del centre em va preguntar si podien comptar amb mi per anar-hi a fer una xerrada. Els vaig dir que sí, a condició que preguntessin als pares i mares de les criatures quin tema els interessaria tractar. Sabeu quin va ser el resultat de la consulta? Esteu ben assegurats? La pregunta que em van traslladar va ser: com aconseguir que creguin? Us confesso que si em punxen no em treuen sang. Aleshores em va semblar molt fort que els pares es mostressin impotents davant uns marrecs de menys de tres anys.

Avui, quinze anys després, ho lleigeixo com a un símptoma que preludeja l'arribada d'un nou temps. Convindreu amb mi que, els darrers anys, les relacions d'autoritat han experimentat una radical i profunda transformació en tots els àmbits de la vida: familiar, escolar i ciutadana. Aquests canvis es tradueixen en una proliferació de queixes: la canalla no creu, ara tothom fa el que li dóna la gana, els alumnes passen dels estudis, el jo-

vent no respecta ni el descans dels veïns, els conductors van com bojos i un llarg etcètera que us convido a posar sota clau. Preneu-ne bona nota. La queixa no porta enlloc, és inútil, repetitiva, improductiva, avorrida, estèril. Allò que cal és foragitar la queixa i mirar de trobar la forma d'instalar una nova autoritat, una autoritat que funcioni, que sigui operativa; una autoritat autèntica. Difícil? Sí, força difícil, però no impossible.

Per evitar confusions i mirar de trobar alguna pista que ens orienti, proposo aclarir els conceptes contraposant l'autoritat autoritària a l'autèntica. Mentre que l'autoritat autoritària es basaria en el poder, en la força i el càstig, l'autoritat autèntica es fonamentaria en el consentiment. No és el mateix obeir que consentir.

Aprendre per nassos és una cosa i consentir a aprendre, o fer allò que algú et proposa, n'és una de ben diferent. Al cap i a la fi, en requerir una elecció allò que es posa en joc és la responsabilitat del subjecte. Ara bé, si l'autoritat autèntica requereix del consentiment del subjecte vol dir que, abans de poder-la exercir, ens l'ha d'haver atorgada. En qualsevol cas hem de saber que l'autoritat no ens la regalaran, ens l'hem de guanyar. Això és així tant per als pares i mares, com per als mestres i governants. Si pretenem disposar d'una quota mínima d'autoritat ens l'hem de guanyar a pols. Pares i mares, a casa; professors i professors, a l'aula; governants, a la plaça pública. Això ha estat sempre així, encara que en èpoques autoritàries l'obediència i l'amén ho emmascassin.

Com que no sempre resulta fàcil distingir l'una de l'altra, ho il·lustraré amb algun exemple. Quan l'autoritat autèntica s'instal·la, les coses sembla que vagin soles, els

fills es mostren més dòcils i afectuosos, els alumnes es posen en disposició d'aprendre i els ciutadans es comporten cívicament. Quan la modalitat que funciona és l'autoritària proliferen les normatives, les sancions, les mesures disciplinàries i la medicació, la més moderna de les modalitats de càstig. Això no vol pas dir que l'autoritat autèntica sigui un camí de roses, ja que exigeix saber dir sí o no i autoritzar o desautoritzar determinades conductes.

- Mentre que l'autoritat autoritària es basaria en el poder, en la força i el càstig, l'autoritat autèntica es fonamentaria en el consentiment. No és el mateix obeir que consentir

La principal diferència rau en el fet que el subjecte, en haver donat el seu consentiment, l'accepta de més bon grat. Per tal d'instaurar una relació d'autoritat autèntica els adults hauríem d'evitar el mal costum de posar-nos a l'altura del jove i comportar-nos com col·legues. L'autoritat autèntica es basa en la confiança i en el respecte mutu, i no s'aconsegueix de forma automàtica ni per sempre.

La millor fórmula per obtenir-la? A falta d'una resposta universal, aquesta és la pregunta que estem convocats a sostenir. Tots i cadascun de nosaltres.

/ jgiberts@copc.es

la galeria | XÈNIA BUSSÉ

Conta'm, musa

Legim a la premsa del Camp que el projecte de museu del teatre català que havia d'instal·lar-se a Reus ha estat desestimat *sine die*. Malament rai quan no hi ha dates. La galleda d'aigua freda definitiva per a aquest museu són les paraules de la regidora de Cultura de la capital del Baix Camp, Empar Marco: «En aquests moments no és una prioritat per la ciutat.» I, és clar, ara és per la crisi, però des de finals del 2007, que és quan Ricard Salvat, l'impulsor principal del projecte, va presentar puntualment redactada la idea del futur museu, han passat força dies i setmanes.

- Ara ni els museus ni molts teatres són prioritats per ningú. Deu fer molt de temps que, mortes de fàstic, les muses se'n deuen haver anat ben lluny d'aquí.

Qui havia de moure no ha mogut. Com sempre. I avui, l'explicació que la borsa baixa i els banquers tremolen serveix d'excusa per tornar a deixar els

museus i el teatre de banda. Ni donen vots ni importen ningú. A Valls en sabem força, d'això de les prioritats de l'administració pel que fa als teatres. El Teatre Principal va estar abandonat per tothom durant vint anys. En dues dècades, no va ser prioritat per ningú dels qui podien decidir. Esfereïdor.

A la Grècia de fa tres mil anys el teatre no solament era sagrat sinó que tots els habitants de la ciutat hi anaven sempre. Els qui no podien pagar l'entrada, hi anaven igualment perquè els la pagava algú altre que fos més ric. No hi fallava ningú perquè significava fallar als déus i a la ciutat. I això era inconcebible per a qualsevol grec. Al teatre s'hi reunien i hi veien comèdies i tragèdies. Aprenien les grans sagues èpiques dels seus ancestres, què havia estat la guerra de Troia i quines eren les fetes dels déus. Aprenien històries, en treien ensenyaments i, pel cantó sagrat, els actors feien presents els qui no hi eren: comunicaven els vius i els morts. Per la banda de la comèdia, la ciutat sencera es fotia de Pèricles, de Sòcrates i de qui els vetllava. Com Polònia, però més corrosiu encara. No és debades que ells s'inventaren l'humor com a forma de controlar el poder. Ara ni els museus ni molts teatres són prioritats per ningú. Deu fer molt de temps que, mortes de fàstic, les muses se'n deuen haver anat ben lluny d'aquí.

